

SGL 3.2 Infrastructura rurală din cadrul Comitetului Consultativ Tematic pentru PNS

8 noiembrie 2021

Minută

În data de 8 noiembrie 2021 s-a desfășurat, în sistem de videoconferință prin intermediul platformei Zoom, reuniunea Grupului de Lucru Infrastructura rurală, constituit în cadrul Comitetului Consultativ Tematic pentru PNS (CCT PNS) privind consultarea intervențiilor pentru infrastructură rurală.

La întâlnire au participat dl. Marius Micu, secretar de stat, dna. Daniela REBEGA directorul general al Autorității de Management pentru PNDR (AM PNDR), reprezentanți ai Autorității de Management pentru PNDR, ai Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, precum și entități publice și private din domeniul agriculturii.

În deschidere domnul secretar de stat, Marius Micu a mulțumit participanților pentru participarea la reuniunea Subgrupului de lucru Infrastructura rurală organizat în contextul consultărilor pentru Planul National Strategic 2023-2027.

De asemenea a precizat că până la aceasta dată, procesul de consultare s-a axat pe elaborarea analizei SWOT și identificarea nevoilor și în paralel s-a lucrat la elaborarea și implementarea măsurilor aferente PNDR 2014-2021 pentru perioada de tranziție, precizând totodată că această suprapunere a condus la amânarea consultărilor privind elaborarea Planului National Strategic pentru anul 2023.

În contextul finalizării la nivelul MADR al unui prim draft al intervențiilor, în cadrul reuniunii de astăzi vor fi abordate următoarele aspecte:

- Prezentarea structurii Planului Național Strategic, a stadiului și etapelor viitoare,
- Prezentarea linilor generale privind finanțarea infrastructurii rurale în PNS 2023-2027,
- Prezentarea intervențiilor privind infrastructura;
- Discuții și opinii ale membrilor subgrupului cu privire la propunerile prezentate.

De asemenea a precizat că, Planul Național Strategic va acoperi o perioadă de cinci ani, având astfel, o aplicabilitate pe o perioadă mai scurtă în comparație cu exercițiile de programare anterioare. Din acest considerent și bugetul disponibil pentru PNS nu va cumula alocările a șapte ani aferenți cadrului financiar multianual al UE, ci vor fi bugetați doar cinci ani - 2023-2027 atât pentru Pilonul I cât și pentru Pilonul II al PAC.

În acest sens, a reamintit că propunerea Comisiei privind pachetul legislativ PAC a fost publicată în luna iunie 2018, abordarea generală la nivelul Consiliului UE fiind adoptată în toamna anului 2020, iar agreearea politică în dialogul dintre cele trei instituții UE a fost realizată la sfârșitul lunii iunie a acestui an.

În final, a menționat că seria consultărilor privind intervențiile a debutat în data de 3 noiembrie cu o întâlnire a Comitetului Consultativ Tematic pentru PNS în care au fost prezentate propunerile de alocări financiare pentru intervențiile PNS și va continua, pe tot parcursul lunii noiembrie, cu reuniuni ale celor 12 subgrupuri de lucru în care sunt reuniți parteneri economici și sociali pentru consultarea tuturor intervențiilor care vor fi incluse în PNS.

Prezentarea structurii Planului Național Strategic, a stadiului și etapelor viitoare

Doamna Daniela Rebeaga, director general în cadrul AM PNDR a subliniat faptul că pentru viitoarea Politică Agricolă Comună cadrul legislativ nu este încă adoptat, deoarece la nivelul Comisiei UE, Consiliul UE și statele membre, dar și a parlamentului european, au fost numeroase discuții cu privire la aspectele de mediu și climă. Comisia Europeană a solicitat statelor membre ca o mare parte din alocare să fie programată pentru aspectele care țin de protecția mediului, prevenirea și atenuarea schimbărilor climatice (36% obligatoriu din Pilonul 2 anvelopă direcționată către mediu și climă și minimum 25% din alocarea Pilonului I alocarea este obligatorie a fi cheltuită de către statele membre și voluntară pentru fermieri) și astfel aceste aspecte au condus la numeroase dezbateri care au generat întârzieri în adoptarea cadrului legislativ.

Doamna Elena-Daniela Rebeaga a evidențiat faptul că Planul Național Strategic are o abordare diferită de PNDR, în sensul că intervențiile aferente Pilonului I și II, precum și măsurile de piață sunt cuprinse într-un singur document strategic, structura acestuia nefiind foarte diferită de PNDR 2014-2020 și urmărind aceeași logică a programării.

Astfel, a menționat că PNS se bazează pe o analiză socio-economică, din care a rezultat o analiză SWOT și ulterior au fost identificate nevoile de finanțare, documente care au fost supuse consultării partenerilor și discutate cu reprezentanții DG AGRI.

În ceea ce privește *Strategia de intervenție* doamna Rebeaga a precizat că aceasta va cuprinde:

- modul în care intervențiile contribuie în mod direct și semnificativ la cel 9 obiective specifice prevăzute de regulament;
- modul în care alocările financiare pentru intervenții sunt justificate și adecvate pentru atingerea obiectivelor stabilite și sunt conforme cu planul financiar;
- o prezentare generală a arhitecturii de mediu și climă, din care să reiasă ambiția crescută de mediu și climă a fiecărui Stat Membru.

Cea de-a treia secțiune a PNS va cuprinde *intervențiile aferente Pilonului I și II*:

- descrierea elementelor comune ale mai multor intervenții, respectiv definiții utilizate la nivelul PNS, utilizarea asistenței tehnice, descrierea Rețelei PAC, complementarități și demarcare cu alte programe operaționale;
- descrierea intervențiilor sub formă de plăți directe, a intervențiilor sectoriale și a intervențiilor din domeniul dezvoltării rurale specificate în strategie.

În continuarea prezentării, doamna Rebeaga a precizat că cel mai important aspect al PNS îl reprezintă planul financiar și cadrul de performanță (estimări anuale privind realizările (output) și rezultatele avute în vedere prin utilizarea fondurilor alocate), deoarece COM analizează în fiecare an performanța în funcție de exercițiul precedent. Astfel, realizările trebuie estimate corect deoarece orice depășire a acestora va determina reducerea plăților. În cazul în care abaterile vor fi mai mari de 50% și Statele Membre nu vor prezenta justificări pertinente, plățile viitoare vor fi suspendate.

În ceea ce privește secțiunea *Sistemul de guvernanță și de coordonare*, doamna director general a precizat că aceasta va cuprinde descrierea IACS, a sistemului de control și sistemul de sancțiuni administrative aferente condiționalităților, precum și a sistemului de monitorizare și raportare.

O secțiune nouă în PNS va viza *descrierea elementelor care asigură modernizarea PAC* - inclusiv descrierea sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură și a modalității de utilizare a tehnologiilor digitale în agricultură (AKIS).

În ceea ce privește pașii parcurși pentru elaborarea Planului Național Strategic reprezentanta MADR a menționat că:

- au fost definitive și supuse consultării Analiza SWOT și Analiza nevoilor;
- a fost realizat un prim draft al intervențiilor pentru Pilonul I și II și a fost elaborat draft-ul planului financiar;
- a fost elaborat documentul care reflectă intervențiile vizate prin PNS, document necesar în vederea demarării procedurii de Evaluare Strategică de Mediu, conform HG nr. 1076/2004;
- au fost supuse consultării evaluatorului ex-ante primele secțiuni ale PNS;
- au fost realizate consultări informale cu serviciile Comisiei Europene privind integrarea în PNS a obiectivelor Pactului Ecologic European (*Green Deal*).

În încheierea intervenției sale, doamna Rebegea a prezentat etapele viitoare care vor fi realizate în elaborarea PNS:

- derularea consultărilor cu partenerii sociali cu privire la intervențiile propuse - acestea se vor desfășura pe parcursul lunii noiembrie 2021;
- elaborarea secțiunii privind Sistemul de guvernanță și coordonare și supunerea acesteia spre consultare partenerilor;
- transpunerea în sistemul informatic a diferitelor capitole a PNS;
- dialog continuu cu serviciile Comisiei Europene și evaluatorul *ex-ante*.

Prezentarea linilor generale privind finanțarea infrastructurii rurale în PNS 2023-2027

În ceea ce privește finanțarea infrastructurii rurale în PNS 2023-2027 dl secretar de stat a precizat că anvelopa financiară totală pentru perioada 2023-2027 a suferit o diminuare, comparativ cu perioada 2014-2020, bugetul alocat investițiilor în infrastructura de bază a fost diminuat în consecință, fiind propusă o alocare pentru acest tip de investiții de 500 mil. euro.

De asemenea a precizat că, având în vedere constrângerea bugetară, pentru perioada 2023-2027, investițiile sprijinite prin PNS vor viza:

- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă în localități rurale care fac parte din aglomerări umane între 2.000 - 10.000 l.e.;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată în localități rurale care fac parte din aglomerări umane între 2.000 - 10.000 l.e.;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local.

Totodată a menționat faptul că alte tipuri de investiții în infrastructură vor putea fi finanțate prin LEADER sau alte fonduri comunitare/naționale (PNRR/PODD/POR/Anghel Saligny).

Prezentarea intervențiilor privind infrastructura

Domnul Liviu Bodolan, șef serviciu în cadrul Serviciului Infrastructură rurală a făcut o prezentare cu privire la intervențiile referitoare la infrastructură, respectiv:

- Crearea/modernizarea infrastructurii de bază din spațiul rural - infrastructura de apă/apă uzată;
- Crearea/modernizarea infrastructurii de bază din spațiul rural - infrastructura rutieră;
- Propunerea privind alocarea pentru aceste tipuri de intervenție este de 250 mil. euro/intervenție.

Discuții și opinii ale membrilor subgrupului cu privire la propunerile prezentate:

Domnul Mihai Moraru director general al Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale a precizat că pe perioada de tranziție UAT-urile nu au beneficiat de alocare, iar alocarea pe sM 4.3 s-a epuizat, în acest sens subliniind necesitatea suplimentării alocării pentru submăsurile destinate beneficiarilor publici.

Totodată a evidențiat faptul că singura oportunitate de finanțare nerambursabilă destinată UAT-urilor și în speță comunelor este cea disponibilă prin liniile de finanțare prin intermediul AFIR.

De asemenea a relevat importanța introducerii posibilității finanțării investițiilor de înființare a unităților de compost pentru gestionarea deșeurilor vegetale și ale animalelor la nivel de UAT.

Urmare celor precizate de către dl. director general al AFIR, Mihai Moraru, dl. secretar de stat Marius Micu a punctat următoarele aspecte:

- în ceea ce privește suplimentarea alocării financiare pentru beneficiarii publici, dl. secretar de stat a subliniat faptul că aceasta a fost disponibilitatea la momentul stabilirii bugetului, deoarece s-au avut în vedere toate nevoile din ceea ce înseamnă politica agricolă comună, respectiv activități agricole, activități neagricole, infrastructură rurală etc;
- în ceea ce privește finanțarea altor tipuri de investiții, dl. Secretar de Stat a precizat că noua politică agricolă comună vine cu câteva elemente noi, printre care și previzionarea, în sensul că nu se mai poate face redistribuirea alocărilor financiare între diferite tipuri de intervenții, în cazul în care alocarea financiară destinată unei intervenții nu se consumă. În vederea creionării unui alt tip de intervenție trebuie să previzionăm foarte bine nevoia, pentru că, în cazul în care noua intervenție nu este accesată, există riscul să se piardă bani.

Urmare explicațiilor date de dl Secretar de Stat, dl. Moraru a precizat că în cazul previzionării ar trebui să se țină cont pe lângă analiza SWOT și de proiectele depuse de beneficiarii pulici în perioada de programare actuală.

Domnul Secretar de Stat a mai punctat încă o dată că previzionarea se face în funcție de tipul de intervenție, iar propunerea domnului director general este referitoare la o investiție unde nu avem istoric, și unde nu avem experiența anterioară.

În ceea ce privește posibilitatea identificării altui tip de intervenție pentru infrastructura rurală, doamna director general a precizat că trebuie să avem în vedere aspectele menționate în analiza socio economică cu privire la nevoia de infrastructura de drum și apă/apă uzată. În condițiile în care am avea o alocare mai mare doar pentru partea de infrastructura rurală, astfel încât să rezolvăm nevoile strigente ale infrastructurii de bază care să asigure practic baza dezvoltării satului românesc și după rezolvarea nevoilor de bază am putea gândi și la alte intervenții care țin de aspecte importante, cum ar fi colectarea deșeurilor.

Totodată a precizat că pentru fundamentarea oricărui tip de intervenție trebuie să avem date statistice, pentru că în analiza socio economică sunt identificați anumiți indicatori în baza cărora au fost identificate nevoile și după care au fost elaborate intervențiile.

Doamna Gina Fîntîneru, reprezentanta USAMV București a făcut o mențiune cu privire la populația deservită, precizând că, sunt defavorizate comunitățile mici și nu trebuie suprapuse intervențiile prin PNDR, respectiv PNS, cu alte tipuri de intervenții existente.

De asemenea a precizat că salută intervenția dl Moraru și mai ales cea cu privire la inovație (alt tip de intervenții) și a precizat că reprezintă elemente cu caracter modern pentru actualul PNS.

Urmare celor precizate de către doamna Fîntîneru, dl Secretar de Stat a precizat că prin PNDR dar și prin PNS se urmărește evitarea unor suprapuneri cu celelate tipuri de intervenții existente. În cazul în care s-ar merge pe indicatori mai mici (locuitorii echivalenți la populația efectivă) ne-am sprapune cu alte tipuri de investiții care sunt acoperite cu alte tipuri de proiecte din buget national și trebuie avut grijă la evitarea dublei finanțări.

În încheiere dl Marius MICU a mulțumit participanților pentru participare și intervențiile avute în cadrul subgrupului de lucru, menționând faptul că urmează a fi transmise participanților la reuniune un chestionar pentru colectarea sugestiilor/opiniilor privind draft-ul fișelor de intervenții dezbătute.

Marius - Mihai MICU
SECRETAR DE STAT

